Vol 5 Issue 10 April 2016

ISSN No :2231-5063

International Multidisciplinary Research Journal

Golden Research Thoughts

Chief Editor
Dr.Tukaram Narayan Shinde

Publisher
Mrs.Laxmi Ashok Yakkaldevi

Associate Editor
Dr.Rajani Dalvi

Honorary
Mr.Ashok Yakkaldevi

Welcome to GRT

RNI MAHMUL/2011/38595 **ISSN No.2231-5063**

Golden Research Thoughts Journal is a multidisciplinary research journal, published monthly in English, Hindi & Marathi Language. All research papers submitted to the journal will be double - blind peer reviewed referred by members of the editorial board.Readers will include investigator in universities, research institutes government and industry with research interest in the general subjects.

Regional Editor

Manichander Thammishetty
Ph.d Research Scholar, Faculty of Education IASE, Osmania University, Hyderabad

International Advisory Board

Kamani Perera
Regional Center For Strategic Studies, Sri Lanka

Janaki Sinnasamy
Librarian, University of Malaya

Romona Mihaila
Spiru Haret University, Romania

Delia Serbescu
Spiru Haret University, Bucharest, Romania

Anurag Misra
DBS College, Kanpur

Titus PopPhD, Partium Christian University, Oradea,Romania

Mohammad Hailat
Dept. of Mathematical Sciences, University of South Carolina Aiken

Abdullah Sabbagh
Engineering Studies, Sydney

Ecaterina Patrascu
Spiru Haret University, Bucharest

Loredana Bosca
Spiru Haret University, Romania

Fabricio Moraes de Almeida
Federal University of Rondonia, Brazil

George - Calin SERITAN
Faculty of Philosophy and Socio-Political Sciences Al. I. Cuza University, Iasi

Hasan Baktir
English Language and Literature Department, Kayseri

Ghayoor Abbas Chotana
Dept of Chemistry, Lahore University of Management Sciences[PK]

Anna Maria Constantinovici
AL. I. Cuza University, Romania

Ilie Pintea,
Spiru Haret University, Romania

Xiaohua Yang
PhD, USA

......More

Editorial Board

Pratap Vyamktrao Naikwade
ASP College Devrukh,Ratnagiri,MS India

R. R. Patil
Head Geology Department Solapur University,Solapur

Rama Bhosale
Prin. and Jt. Director Higher Education, Panvel

Salve R. N.
Department of Sociology, Shivaji University,Kolhapur

Govind P. Shinde
Bharati Vidyapeeth School of Distance Education Center, Navi Mumbai

Chakane Sanjay Dnyaneshwar
Arts, Science & Commerce College, Indapur, Pune

Awadhesh Kumar Shirotriya
Secretary,Play India Play,Meerut(U.P.)

Iresh Swami
Ex - VC. Solapur University, Solapur

N.S. Dhaygude
Ex. Prin. Dayanand College, Solapur

Narendra Kadu
Jt. Director Higher Education, Pune

K. M. Bhandarkar
Praful Patel College of Education, Gondia

Sonal Singh
Vikram University, Ujjain

G. P. Patankar
S. D. M. Degree College, Honavar, Karnataka

Maj. S. Bakhtiar Choudhary
Director,Hyderabad AP India.

S.Parvathi Devi
Ph.D.-University of Allahabad

Sonal Singh,
Vikram University, Ujjain

Rajendra Shendge
Director, B.C.U.D. Solapur University, Solapur

R. R. Yalikar
Director Managment Institute, Solapur

Umesh Rajderkar
Head Humanities & Social Science YCMOU,Nashik

S. R. Pandya
Head Education Dept. Mumbai University, Mumbai

Alka Darshan Shrivastava
Shaskiya Snatkottar Mahavidyalaya, Dhar

Rahul Shriram Sudke
Devi Ahilya Vishwavidyalaya, Indore

S.KANNAN
Annamalai University,TN

Satish Kumar Kalhotra
Maulana Azad National Urdu University

Address:-Ashok Yakkaldevi 258/34, Raviwar Peth, Solapur - 413 005 Maharashtra, India
Cell : 9595 359 435, Ph No: 02172372010 Email: ayisrj@yahoo.in Website: www.oldgrt.lbp.world

ISSN: 2231-5063 Impact Factor : 3.4052(UIF) Volume - 5 | Issue - 10 | April - 2016

Golden Research Thoughts

GRT

"आपला आयकर कसा वाचवाल? पगारदारांना दिलासा"

खरात यशवंत तुकाराम
मु. सा. काकडे महाविद्यालय, सोमेश्वरनगर, ता. बारामती, जि. पुणे.

प्रस्तावना : –

आयकर म्हटला की सर्वसामान्य माणसाप्रमाणेच कर्मचाऱ्यांच्या मनात देखील भीती निर्माण होते. आयकर भरावा लागणे म्हणजे आपल्याला झालेली शिक्षा असा गैरसमज बहुतांशी कर्मचाऱ्यांच्या मनात निर्माण होतो. परंतु वास्तवात आयकर हे केंद्रसरकारच्या उत्पन्नाचे एक साधन आहे. आणि योग्य आयकर भरणे हे प्रत्येक भारतीय नागरिकाचे कर्तव्य आहे. सरकारला देशाचा कारभार चालविण्यासाठी जी कर्तव्य पार पाडावी लागतात, त्यासाठी महसुल गोळा करावा लागतो. असा महसुल वेगवेगळया मार्गाने गोळा केला जातो. त्यातील एक मार्ग म्हणजे कराद्वारे महसुल प्राप्त करणे.

कर हा प्रत्यक्ष व अप्रत्यक्ष या दोन मार्गानी गोळा केला जातो. आयकर हा प्रत्यक्ष कराद्वारे सरकारला महसुल प्राप्त करून देणारा महत्त्वाचा मार्ग आहे. आयकर म्हणजे व्यक्तिच्या किंवा संस्थेच्या करदात्याला स्वतः हुन भरावा लागतो किंवा मालक आपल्या नोकराच्या पगारातुन कपात करून सरकारकडे जमा करतो. त्याला मुळातुन आयकर कपात असे म्हटले जातो.

आयकर पाच प्रकारच्या उत्पन्नावर आकारला जातो.

1) पगारातुन मिळणारे उत्पन्न 2) भांडवली नफा 3) घरापासुन मिळणारे उत्पन्न 4) उदयोगधंदा किंवा व्यवसाय 5) इतर मार्गाने प्राप्त झालेले उत्पन्न

परंतु वरील मार्गाने प्राप्त झालेल्या एकूण उत्पन्नावर आयकर भरावा लागत नाही तर त्यातून आयकर कायदयाने सुट दिलेले करमुक्त उत्पन्न, विशिष्ट मर्यादेपर्यत विविध योजनांमध्ये केलेली बचत. उत्पन्न प्राप्त करण्यासाठी केलेल्या योग्य मर्यादेपर्यतचा खर्च वजा करून निव्वल करपात उत्पन्नावर त्या आर्थिक वर्षाच्या वित्तीय कायदयातील तरतुदीनुसार निश्चित केलेल्या दराने आयकर भरावा लागतो.

आयकर कायदा 1961 आणि प्रत्येक वर्षी संसदेत मंजूर केला जाणारा वित्तीय कायदा यांची व्याप्ती खुप मोठी असल्याने आयकराच्या दृष्टीने सर्वच तरतुदींचे विवेचन करणे शक्य नाही. म्हणुनच प्रस्तुत लेखात प्रामुख्याने पगारापासून मिळणाऱ्या उत्पन्नावर निश्चित कला जाणारा आयकर आणि त्या अनुषंगाने आवश्यक असणाऱ्या तरतुदींचा विचार केला आहे.

करकपातीसाठी पात्र पगाराची निष्चिती –

आयकार कायदयाच्या कलम 192 नुसार करमुक्त मर्यादेपेक्षा जास्त पगार दिला जात असेल तर जबाबदार व्यक्तिने असा पगार देताना त्यातुन करकपात करून घ्यावी अशी तरतुद आहे. प्रत्येक वर्षाच्या अर्थसंकल्पात करमुक्त उत्पन्नाची मर्यादा असते. आयकर निश्चित करण्यासाठी पगार, मुळ वेतन, महागाई भत्ता, निवृत्तीवेतन, रजेचा पगार, बोनस, आगाऊ दिलेला पगार, मालकाने कर्मचाऱ्याला दिलेल्या सुखसोयी, कामाबद्दलची बक्षीसे. देय झालेला पण प्रत्यक्ष न मिळालेला पगार इ. मार्गाने प्राप्त झालेली रक्कम विचारात घेतली जाते.

चौथ्या वेतन आयोगापर्यत शासकिय, निमशासकिय, खाजगी कंपन्या व इतर व्यवसायात काम करणाऱ्यांना मिळणारे वेतन कमी

असल्याने 'अ' वर्गवारी अधिकारी सोडल्यास इतर कर्मचाऱ्यांना आयकर भरावा लागत नव्हता. चौथा, पाचवा व सहावा वेतन आयोग आणि केंद्रसरकारने जाहिर केलेला सातवा वेतन आयोग यामुळे कर्मचाऱ्यांच्या उत्पन्नात वाढझाली. परंतु त्या प्रमाणात करमुक्त उत्पन्नाची मर्यादा व करमुक्त गुंतवणुकीची मर्यादा यात फारशी वाढ न झाल्याने चतुर्थ श्रेणीतील कर्मचारी आयकर कक्षेत आले. त्यामुळे कर्मचाऱ्यांच्या मनातील गैरसमज दूर करणे आवश्यक आहे. बरेच कर्मचारी आयकर कमी बसावा म्हणुन फसवणुक करतात. परंतु इंटरनेटमुळे आयकर कार्यालयाचे कर्मचाऱ्यांचे बॅक खाते, विविध व्यवहार यामध्ये नर कर्मचारी पकडला गेल्यास आयकर कायदयाने शिक्षा होते. परंतु आपल्या उत्पन्नाचे नियोजन, बचत व करमुक्त तरतुदींचा लाभ घेतल्यास योग्य कर भरावा लागतो.

कर्मचाऱ्यांच्या पगारात कपात करून तो योग्य वेळेत शासनाकडे भरण्याची जबाबदारी मालकाची असते. आयकर निश्चित करताना पुढील गोष्टी विचारात घेतल्या जातात.

अ) करमुक्त उत्पन्न व पगारातुन विचारात घ्यावयाच्या वजावटी–

पगार या संकल्पनेत कर्मचाऱ्याला अनेक मार्गाने मिळणाऱ्या उत्पन्नाचा समावेश केलेला असला तरी काही उत्पन्न हे मुळातच करमुक्त असल्याने ते एकूण उत्पन्नात धरले जात नाही. काही उत्पन्न या कायदयाच्या कलम 10 मधील तरतुदीनुसार विशिष्ट मर्यादेपर्यंत करमुक्त असते.

उदा. ग्रॅज्युईटी, वैदयकिय भत्ते, वाहतुक भत्ते तसेच कलम 16 अ अन्वये करमणुक कर व व्यवसाय कर करमुक्त आहे.

ब) ग्रहकर्जावरील व्याज –

कर्मचारी एकूण रक्कम गोळा करून 15 ते 20 लाखाचे घर रोखीने घेऊ शकत नाही. परंतु कर्ज घेऊन घेऊ शकतात. शासनाने कर्मचाऱ्याला दिलासा मिळावा. यासाठी कर्ज काढुन घर घेतल्यास कलम 24 अन्वेये सवलत दिली जाते. पूर्वी ही मर्यादा 30000/–, 75000/–, 1,50000/– होती. 1 एप्रिल 2016 नंतर घेतले असेल व घराचे काम पाच वर्षात पुर्ण होणार असेल तर जास्तीत जास्त 200000/– किंवा आर्थिक वर्षात दिलेले व्याजानी रक्कम कमी असेल ती पगारातील उत्पन्नातुन वजा करता येते.

क) कलम 80 अन्वये वैदयकीय विम्याचे हप्ते–

अपंग नातेवाईकांसाठी केलेला खर्च, अपंगाना मिळणारी सुट, मान्यताप्राप्त संस्थांना दिलेल्या देणग्या, एकूण उत्पन्नाच्या 10% पेक्षा जास्त दिलेले घरभाडे अशा काही वजावही विशिष्ट मर्यादेपर्यंत उत्पन्नातुन वजा करता येतात.

ड) कलम 80 (क) अन्वये गुंतवणुकीवर मिळणारी वजावट –

कर्मचाऱ्याला गुंतवणुकीची सवय लागावी व त्याचा कर कमी व्हावा, या

फ) 89 (1) कलमाखाली मिळणारे अंषदान –

कर्मचाऱ्यांची काही वर्षाची थकबाकी एका वर्षात मिळल्यास त्याला जादा कर भरावा लागतो. परंतु ज्या त्या वर्षातच मिळाली तर कमी कर भरावा लागेल. अशा वेळी कर्मचाऱ्याला नुकसान होऊ नये म्हणून मिळालेल्या रक्कमेवर अंशदान मागण्याची तरतुद या कलमात आहे. मिळालेली रक्कम त्या वर्षात दाखवुन कर कमी होत असेल तर तेवढी सुट एकुण आयकरातुन दिली जाते. कर्मचाऱ्याने पुर्वीच्या रक्कमेवर आयकर भरला असेल तर अंशदान न मागणे योग्य ठरते. कारण पुर्वीच्या आयकराच्या दरापेक्षा सध्याचे दर खुपच कमी आहेत. त्यामुळे चालु आर्थिक वर्षातच सर्व रक्कम एकत्र दाखवुन त्यावर आयकर भरणे योग्य ठरते.

ग) इतर वजावटी –

वरील वजावटी व्यतिरिक्त स्वतः किंवा नातेवाईकांच्या गंभीर आजारावर खर्च केला जातो. जर हा खर्च मिळाला नसेल तर रू 40000/– पर्यत सुट करदात्याला मिळु शकते. जर हा खर्च मिळाला नसेल तर त्यावर अवलंबून असलेली व्यक्ती 40%पेक्षा जास्त अपंग असेलतर उपचारासाठी 75000 रू सुट मिळते. ही सुट गंभीर आजारांवर 125000/– मिळते. ही सुट मिळण्यासाठी वैदयकीय अधिकाऱ्यांचे प्रमाणपत्र विशिष्ट नमुन्यात सादर करणे आवश्यक आहे.

ह) आर्थिक वर्श 2016–17 (निर्धारण वर्ष 2017–18) साठी आयकराचे दर –

करपात्र व्यक्तिला वर्षभरात मिळालेल्या सर्व प्रकारच्या उत्पन्नातुन आयकर कायददयानुसार सर्व वजावटी वजा केल्यानंतर उर्वरित उत्पन्नाला करपात्र उत्पन्न म्हणतात. उत्पन्नावर करदात्याला आयकर भरावा लागतो. चालु आर्थिक वर्षातील आयकराचे दर पुढीलप्रमाणे उद्देशाने शासनाच्या विविध योजनांमध्ये केलेल्या बचतीच्या एकुण रक्कमेवर जास्तीत जास्त रू 1,50,000/– पर्यंतची वजावट मिळते. गुंतवणुकीच्या महत्त्वाच्या योजना पुढीलप्रमाणे

1.भरलेले विमा पॉलिसीचे हप्ते
2.राष्ट्रीय बचत पत्रे
3.मान्यताप्राप्त पेन्शन फंडाची वर्गणी
4.वैध भविष्य निर्वाह निधीची वर्गणी
5.सार्वजनिक भविष्य निर्वाह निधीची वर्गणी
6.मान्यताप्राप्त भविष्य निर्वाह निधीची वर्गणी

7.मुलांचे शैक्षणिक शुल्क
8.युनिट लिंक्ड इन्शुरन्स प्लॅनमध्ये भरलेली वर्गणी
9.मान्यताप्राप्त सुपर ॲन्युएशन फंडाची वर्गणी
10.घरबांधणीसाठी घेतलेल्या कर्जाच्या परत फेडीतील मुद्‌दलाची रक्कम

कलम 80 (क) प्रमाणे केलेल्या गुंतवणुकीवर देखिल वजावट मिळते. या सर्व कलमांखाली करमुक्त गुंतवणुकीची मर्यादा जास्तीत जास्त रू 1,50,000 / — इतकी आहे.

ड) वैदयकिय विम्याचे भरलेले हप्ते कलम 80 (ड) —

अलीकडे आजारांवरील उपचारांवर केल्या जाणाऱ्या खर्चात भमसाठ वाढझालेली आहे. काही उपचारांचा खर्च लाखो रू. च्या पुढे असतो. असा खर्च सर्वसामान्यांना परवडत नाही. त्यामुळे विमा कंपन्यांनी विविध सुविधा उपलब्ध केल्या आहेत. विमा हप्त्यावर जास्तीत जास्त 25000 / — वरिष्ठ नागरिक असल्यास 30000 पर्यत सुट मिळते.

ई) शैक्षणिक कर्जावरील वाढ—

कर्मचाऱ्यांना मुलांचा शिक्षणाचा खर्च भागविण्यासाठी बॅकेकडुन कर्ज घ्यावे लागते. स्वतः च्या नावाने कर्ज घेतले असल्याने कर्जावर दिलेले व्याज कलम 80 (ई) प्रमाणे करमुक्त आहे.

अ.क्र.	करपात्र उत्पन्न	आयकर दर
1.	रू. 2.50 लाख पर्यंत	आयकर देय नाही.
2.	रू. 2.50 ते 5.00 लाखपर्यंत	10%
3.	रू. 5.00 ते 10.00 लाख पर्यंत	20%
4.	रू. 10.00 लाखाच्यापुढे	30%

वरील दराने आयकर निश्चित केल्यानंतर ज्या करदात्याचे करपात्र उत्पन्न 5,00,000 / — च्या आत आहे. त्याला कलम 87(अ) प्रमाणे जास्तीत जास्त 5000 इतकी सुट मिळते. उर्वरित आयकरावर 3 शैक्षणिक अधिभार निश्चित करून आयकर भरावा लागतो. ज्या करदात्याचे करपात्र उत्पन्न 10000000 पेक्षा जास्त असेल तर 15 कर भरावा लागतो.

3) आयकर भरण्याची पद्धत—

बऱ्याच व्यक्ति वर्षाच्या शेवटी आयकर भरतात परंतु ते योग्य नाही. म्हणुन प्रत्येक वर्षाच्या सुरूवातीला आपल्याला वर्षभरात मिळणारा पगार तसेच अपेक्षित गुंतवणुक विचारात घेऊन अंदाजे आयकर निश्चित करावा व मालकाला दरमहा पगारातुन विशिष्ट रक्कम कपात करण्यास सांगावे. शेवटच्या एक किंवा दोन महिन्यात पुन्हा अंतिम आयकर जमा करावा. त्यामुळे कर्मच्याऱ्यांवर एकाच वेळेस कराचा बोजा पडणार नाही.

4) सारांश—

लेखाच्या मर्यादा लक्षात घेता प्रस्तुत लेखात आयकर कायदयातील सर्वच तरतुदींचा सविस्तर उल्लेख करणे शक्य झाले नाही. त्यासाठी करदात्याने मुळ आयकर कायदा 1961 व वित्तीय कायदा 2016 मधील तरतुदी विचारात घेऊन आपला आयकर निश्चित करावा. योग्य आयकर निश्चितीसाठी कर सल्लागार, सी.ए., या क्षेत्रातील तज्ञ व्यक्तिंचा सल्ला घ्यावा. अलिकडे आयकर विभागाने इंटरनेटवरिल विविध संकेतस्थळे तसेच स्मार्टफोनवर विविध ॲप्स उपलब्ध करून दिले आहेत. त्यांच्या माध्यमातुन करदाता स्वतः देखील स्वतःचा आयकर निश्चित करू शकतो.

कर भरून आपण स्वतः निश्चित होतोच, परंतु देशचा एक जागरूक जबाबदार नागरिक म्हणुन राष्ट्रीय विकासाला देखील आपला हातभारत लागतो. प्रत्येकाने योग्य कराच्या रूपाने आपला खारीचा वाटा उचलल्यास आपल्या देशाचा विकास करण्यापासुन व आपल्याला आर्थिक महासत्ता बनण्यापासुन जगातील कोणताही देश रोखु शकणार नाही.

संदर्भ—

1.मुळ आयकर कायदा 1961
2.वित्तीय कायदा — 2016
3.आयकराशी संबंधित विविध संकेतस्थळे.

Publish Research Article
International Level Multidisciplinary Research Journal For All Subjects

Dear Sir/Mam,

We invite unpublished Research Paper,Summary of Research Project,Theses,Books and Book Review for publication,you will be pleased to know that our journals are

Associated and Indexed,India

- International Scientific Journal Consortium
- OPEN J-GATE

Associated and Indexed,USA

- EBSCO
- Index Copernicus
- Publication Index
- Academic Journal Database
- Contemporary Research Index
- Academic Paper Databse
- Digital Journals Database
- Current Index to Scholarly Journals
- Elite Scientific Journal Archive
- Directory Of Academic Resources
- Scholar Journal Index
- Recent Science Index
- Scientific Resources Database
- Directory Of Research Journal Indexing

Golden Research Thoughts
258/34 Raviwar Peth Solapur-413005,Maharashtra
Contact-9595359435
E-Mail-ayisrj@yahoo.in/ayisrj2011@gmail.com
Website : www.www.oldgrt.lbp.world